

Wereldcongres van docenten Frans in Luik

Van 14 tot en met 21 juli werd in Luik het wereldcongres van de FIPF (Fédération Internationale des Professeurs de Français), waarvan alle leden van de sectie Frans van Levende Talen automatisch lid zijn, gehouden. Een wereldcongres naast de deur konden we als bestuursleden niet aan onze neus voorbij laten gaan. Maar ook voor niet-bestuursleden is een congres van de FIPF zeker de moeite waard.

Ervaringen

Het exacte programma van een groot internationaal congres van de FIPF is vaak niet voor inschrijving online gereed. Dat zijn wij als Nederlanders niet gewend: wanneer we inschrijven voor het congres Frans in Noordwijkerhout moeten we ook de workshops van onze keuze opgeven. Wij hebben ons toch ingeschreven en geen spijt gehad. Natuurlijk is er altijd wel iets in het programma dat je aanspreekt én het is een goede gelegenheid om internationale contacten te leggen. Bij aankomst bleek het programma zo uitgebreid te zijn dat het elke dag puzzelen was welke workshops we wilden en konden volgen.

10 weblinks

Om te laten zien dat er tijdens dit congres voldoende aanbod was voor docenten hebben we een lijstje samengesteld met

tien sites die bruikbaar zijn voor de les.

- *Pearltrees*: <www.pearltrees.com/audrey_thonard>. De persoonlijke *pearl tree*, een verzameling links in een boomstructuur, van cursusleidster Audrey Thonard met haar favoriete sites voor docenten FLE gerangschikt per vaardigheid.
- *La prononciation en classe*: <laprononciationenclasse.jimdo.com>. Website behorend bij het boekje *La prononciation en classe* (FLE, PGU). Boordevol ludieke lesideeën om de uitspraak van leerlingen op een aantrekkelijke manier te verbeteren.
- *Tv5monde*: <www.tv5monde.com>. Een site die velen van ons al kennen en gebruiken. Maar het blijft de meest uitgebreide site als het gaat om gedidactiseerd materiaal ingedeeld op ERK-niveau.
- *Faites vos jeux!*: <faitesvosjeux.over-blog.com>. Via het project ASDIFLE van de FIPF worden taalspeltjes verzameld en uitgewisseld. Op zoek naar eens wat anders? Dan is deze site zeker een aanrader.
- *Écouter Paris*: <ecouterparis.net>. Tip van Daniel Leroy en Pascale Fierens: op deze site kun je op diverse manieren de sfeer van Parijs proeven door middel van een wandeling, een straat-‘beeld’ (-‘geluid’) en dergelijke.

- *Radio académique francophone sur Internet*: <www.canalacademie.com>. Een schat aan luistermateriaal. Volg de link ‘Cavilam’ en je komt op nog een flink aantal interessante onderwerpen.
- *Combien de bises*: <combiendebises.free.fr>. Een onderwerp dat in elke methode wel wordt aangestipt: hoeveel zoenen moet je nu geven? Kijk eens op deze site.
- *Manfred Overmann – Dossier ‘Je suis Charlie’*: <bit.ly/litm-charlie>. De hele site van Manfred Overmann is een goudmijn maar dit dossier met als ondertitel ‘Hommage en chansons et pédagogie de la laïcité’ werd op het congres gepresenteerd en blijft actueel.
- *Fiches pédagogiques pour des films par des professeurs belges (FORMACOM)*: <www.filmfrancaisenflandre.org/fr/fiches>. In het kader van het festival Le film français en Flandre maken Vlaamse docenten elk jaar flink wat *fiches pédagogiques* bij recente films en die zijn hier te downloaden.
- *Argotwebsite*: <www.francaisfamilier.info>. Berry van de Wouw is helemaal gek van het argot en heeft op zijn website bruikbaar materiaal voor in de les verzameld. ■

Judit Kroon, Els Mulder, Jeanette Noordermeer & Bianca de Dreu

Goede ondersteuning voor inburgeraars

Marilene Gathier. (2015). *Welkom in Nederland: Kennis van de Nederlandse maatschappij voor het inburgeringsexamen* (3e, herziene druk). Bussum: Coutinho. Isbn 978 90 469 0488 6, € 39,50, 237 blz.

Wie vanuit een ver land zich wil vestigen in Nederland, bijvoorbeeld vanwege de liefde, moet zich terdege voorbereiden om toegelaten te worden. Het begint met het Basisexamen inburgering, dat drie onderdelen omvat: kennis van de Nederlandse samenleving (kns), spreekvaardigheid en leesvaardigheid. De beoordeling van kns en het leesexamen gaat automatisch, per computer. Het spreekexamen wordt door gecertificeerde menselijke beoordelaars beoordeeld. Ter voorbereiding op dat examen is het raadzaam specifieke cursussen te volgen. Als dat allemaal is gelukt, komt de volgende etappe: het inburgeringsexamen in Nederland, dat zes onderdelen bevat. Behalve de vier taalvaardigheden zijn dat oriëntatie Nederlandse arbeidsmarkt (ona) en kennis Nederlandse maatschappij (knm). Deze twee onderdelen vervangen sinds 2015 het onderdeel kns. Voor knm nu is beschikbaar het boek *Welkom in Nederland*, dat overigens ook oefeningen omvat voor het taalexamen inburgering op A2-niveau. De derde druk is aangepast aan de veranderde eisen die aan inburgeraars worden gesteld en bevat meer luister- en spreekoefeningen.

De globale opzet is thematisch, in tien hoofdstukken worden de volgende aspecten besproken: Nederland leren kennen, de mensen in Nederland, gezondheid en gezondheidszorg in Nederland, wonen in Nederland, opvoeding en onderwijs in Nederland, werken in Nederland, samenleven in Nederland, de geschiedenis van Nederland, politiek in Nederland. Voor docenten is een

handleiding beschikbaar, waarover hieronder meer.

Zoals moge blijken uit deze bespreking biedt *Welkom in Nederland* meer dan genoeg ondersteuning aan wie als docent inburgeraars wil voorbereiden op zijn of haar toegang tot de Nederlandse samenleving.

Kennis van maatschappij

Ter illustratie van de opbouw van elk hoofdstuk hierbij een beeld van hoofdstuk zes, dat als thema heeft opvoeding en onderwijs in Nederland.

Het eerst is een paginagrote foto te zien met daarop kinderen met een feestmuts. De introductie op het thema bestaat uit drie oefeningen met verschillende typen vragen/opdrachten. In de eerste worden globale, open vragen gesteld over de foto, zoals ‘Wat hebben de kinderen op hun hoofd? Waarom is dat zo, denk je?’ Hetzelfde type vragen wordt gesteld in de tweede oefening, maar ditmaal wordt de eigen situatie van de cursist erbij betrokken: ‘Zijn de scholen in Nederland anders dan in jouw land? Wat zijn de verschillen?’

In kort bestek wordt in deze oefening relevant vocabulaire aangeboden, zoals de namen voor kinderen van verschillende leeftijden, van baby tot puber, die in de volgende oefening – een invulschema – gebruikt moeten worden.

Onder de kop ‘Zorgen voor je kinderen’ is informatie te vinden over zaken als zwangerschap, kraamhulp, het consultatiebureau en vormen van kinderopvang, kinderbijslag. In deze teksten zijn

steekwoorden vetgedrukt, zoals *zwanger*, *verloskundige*, *voeding*, *vaccinaties*, *kinderdagverblijf*. Na de leesteksten volgt een invuloefening: een aantal vooraf gegeven woorden moet worden aangevuld in zinnen waar ze thuishoren. Een beetje jammer is dat er aan de gegeven woorden niet een aantal is toegevoegd dat niet in de zinnen thuishoort: zo wordt gaandeweg de oefening de keuze steeds eenvoudiger. Een tweede oefening is een ‘waar/niet waar’-oefening, waarna weer een aantal korte teksten over dit subthema plus een matchingoefening (‘wat hoort bij wat?’) en wederom een ‘waar/niet waar’-oefening volgen.

In het daarop aansluitende subthema ‘Onderwijs’ wordt in kort bestek een vrij compleet beeld geschetst van allerlei vormen daarvan, van peuterspeelzaal tot hoger onderwijs.

De afsluiting van dit onderdeel bestaat uit een checklist (‘Weet je het nu?’), waarin de cursist voor zichzelf kan bepalen of hij/zij ‘ja’, ‘een beetje’ of ‘nee’ kan zeggen op vragen als ‘Weet je wat het consultatiebureau doet, wat een vaccinatie is, wat vrijheid van onderwijs betekent, hoe je je kind kunt inschrijven voor een basisschool?’.

Tot slot kan er worden geoefend voor het inburgeringsexamen knm, aan de hand van acht vragen met driekeuzeantwoorden.

Vaardigheden

Ook worden oefeningen aangeboden voor het inburgeringsexamen in de vier vaardigheden op niveau A2: om te beginnen het lezen van een brief van de school

aan de ouders. De schrijftoets omvat het invullen van een strookje in de brief en het schrijven van een paar zinnen. Luisteren wordt geoefend aan de hand van een gedeelte van een filmpje (te vinden op de website bij het boek). De spreektoets valt uiteen in twee delen. Onderdeel 1 bestaat uit het beantwoorden van vijf open vragen na het kijken en luisteren naar evenzoveel videofragmenten. De tekst daarvan is ook te vinden in het boek. Onderdeel 2 is een luisteroefening met drie meerkeuzevragen bij een audiotekst.

Aan het eind van elk hoofdstuk is een eentalige alfabetisch geordende lijst te vinden met de woorden die gekend moeten worden voor het examen. Op de website zijn kopieerbladen te vinden met vertalingen in het Engels, Spaans, Turks en Arabisch, heel handig voor wie een van deze talen beheerst. Natuurlijk is het doeltaal-voertaalprincipe een belangrijk didactisch uitgangspunt, maar het (zuinig) gebruiken van een hulptaal spaart wel veel

omstandige uitleg uit, en memoriseren van tweetalige woordenlijsten met 'hand-of-boekoplegging' kan zeker helpen bij het verwerven van een woordenschat.

Website en docentenhandleiding

Wie het boek aanschaft, vindt daarin een inlogcode om een eigen account aan te maken op de bijbehorende website <www.coutinho.nl/welkom3>. Aldus heeft de leerling (en docent) toegang tot een rijke hoeveelheid materiaal, waarvoor de term *ondersteunend* een understatement is. De mogelijkheden die ICT biedt zijn ten volle uitgebuit, waarvan beeld en geluid belangrijke onderdelen vormen. Naast het al genoemde audio- en videomateriaal en de tweetalige woordenlijsten bij elk hoofdstuk is er een intaketoets (naar keuze digitaal of als te printen pdf) beschikbaar, evenals de sleutels bij de oefeningen en de intake-toetsen. De illustraties in het boek zijn apart op te slaan en kunnen zo als klas-

sikale projectie dienen. Het keuzemenu bevat ten slotte links naar nuttige sites die passen bij de thema's van de hoofdstukken en extra filmpjes, zoals die in de serie *Doe maar gewoon* van <etv.nl>.

Niet alleen de website, maar ook de docentenhandleiding biedt een ongeken-de hoeveelheid (118 pagina's in pdf) zeer bruikbare informatie. Zelfs beginnende docenten komen hiermee goed beslagen ten ijs. De inhoud omvat een uitleg over doelen en uitgangspunten van de leer-gang, zoals de opbouw, de didactiek, de leerlast en de aan te leren vaardigheden. Vervolgens komen algemene aanwijzingen voor de behandeling van de leerstof, een handleiding per hoofdstuk aan bod, plus een aantal bijlagen, waaronder toetsen en extra oefeningen (en sleutels daarbij) en een overzicht van het filmmateriaal. ■

Arie Hoeflaak

Overige nuttige websites: <www.naarnederland.nl/het-examen> en <inburgeren.nl/examen-doen.jsp>.

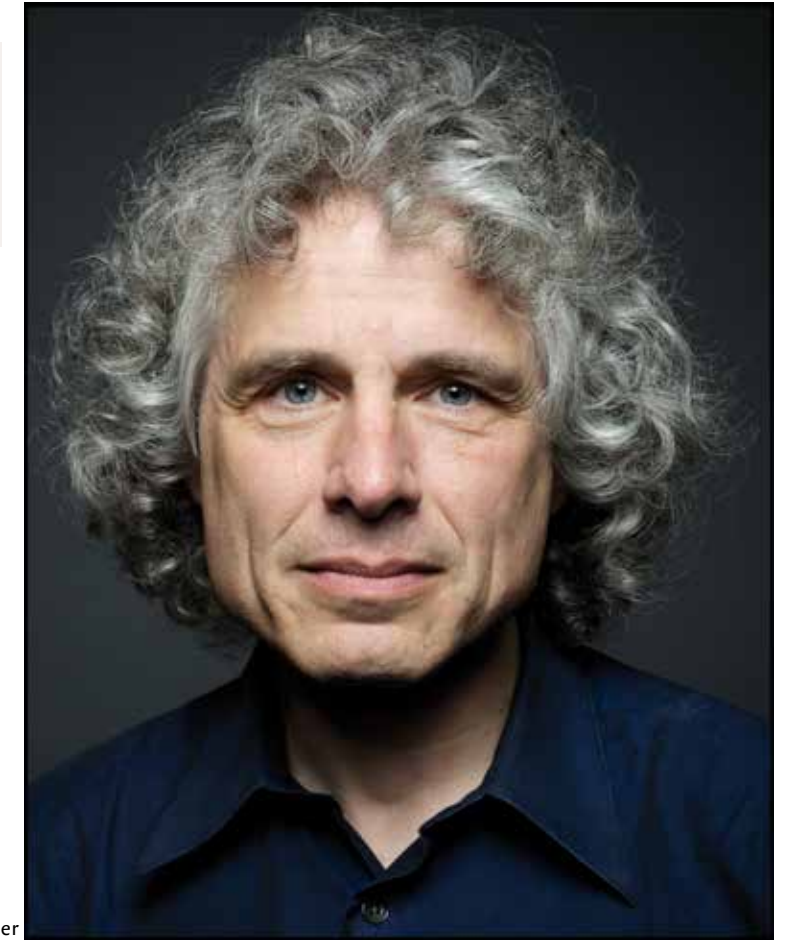
recensie

Steven Pinker. (2016). *Gevoel voor stijl: Goed schrijven voor denkende mensen* (Vertaald en aangepast aan het Nederlands door Jan Pieter van der Sterre). Amsterdam/Antwerpen: Atlas Contact. Isbn 978 90 450 2845 3, € 34,99, 320 blz.

PINKERS STIJLGEVOEL

'In dit geestige en zeer originele boek stelt Steven Pinker vast aan welke regels goed schrijven in deze tijd zou moeten voldoen. (...) Dankzij de virtueuze vertaling van Jan Pieter van de [sic!] Sterre zijn de regels nu ook in het Nederlands te raadplegen; want Pinkers ideeën over schrijven zijn niet beperkt tot zijn moedertaal. *Gevoel voor stijl* is een goudmijn voor ieder die vooruit wil in het schrijven' (<www.atlascontact.nl/boek/gevoel-voor-stijl/>).

Akkoord, uitgeverij mogen hun koopwaar oppoetsen, maar dit proza van uitgeverij Atlas Contact stuurt de Nederlandstalige goudzoeker het bos in. Niet dat het boek van Pinker geen adviezen zou bieden aan wie beter wil leren schrijven. En ook beperken zijn ideeën over schrijven zich niet tot zijn moedertaal. Maar het grootste deel van dit stijlboek gaat over schrijven in het Engels, daar helpt geen lieve moedertje aan en ook geen Nederlandse vertaler-bewerker. Zolang het gaat over schrijfdoelen en tekststructuur zijn Pinkers analyses en adviezen (binnen een westerse cultuurkring) redelijk taalonafhankelijk, maar zodra hij zich op zins- en woordniveau beweegt gaat het over Engelse zinsbouw en Engelse woorden. In dat laatste geval zit er voor de vertaler niets anders op dan de Engelse voorbeeldzinnen en -woorden te laten staan en een Nederlandse vertaling toe te voegen, die vaak Pinkers stilistische punt moet missen. En dat gebeurt erg vaak. Daardoor is een behoorlijke receptieve beheersing

Steven Pinker

van het Engels vereist om grote delen van dit boek te kunnen volgen – en degenen die over zo'n beheersing beschikken, zijn goed in staat om de originele uitgave te lezen. Over het schrijfvaardigheidsniveau van zijn doelgroep schrijft Pinker: 'Net als de klassieke schrijfgidsen is dit boek bedoeld voor mensen die weten hoe je moet schrijven maar beter willen leren schrijven' (p. 14). Pinker bedoelt wel degelijk mensen die weten hoe je Engels moet schrijven, maar beter Engels willen leren schrijven.

Pinker doet moeite verlichte, genuanceerde en beargumenteerde standpunten in te nemen. Dat lukt hem meestal, maar niet altijd. Waar hij wijdlopieg is en bij herhaling stokpaardjes berijdt, houdt hij zich niet aan zijn eigen adviezen. Waar hij fulmineert tegen traditionele stijlregels van voorschrijvende 'taalfrieken', zondigt hij tegen zijn eigen geloofsartikel '(...) laten we oppassen voor valse

dichotomieën' (p. 299). En zijn neiging om voorschrijvende regels te problematiseren wordt hem niet door iedereen in dank afgenomen. Zijn voorkeuren en adviezen zijn velen te subjectief. Recensent Nathan Heller schreef in *The New Yorker*: '[His] tendency to add complexity, ambiguity, and doubt is a troubling feature of Pinker's rules. He fights pedantry with more pedantry' (<bit.ly/ltn-ny>).

Als geheel is *The sense of style* een interessant en nuttig boek voor gevorderde lezers en schrijvers van Engelse teksten. Wie de originele Engelstalige uitgave (Pinker, 2014) te moeilijk vindt om te lezen, heeft voor verbetering van zijn schrijfstijl slechts beperkt profijt van de Nederlandse vertaling. EK ■

ORIGINELE VERSIE
Pinker, S. (2014). *The sense of style: The thinking person's guide to writing in the 21st century*. New York, NY: Penguin.